

Minister Finansów

Warszawa, 20 grudnia 2024 roku

Sprawa: Odpowiedź na interpelację nr 6214 Pani Poseł Marii Koc
Znak sprawy: DTS6.054.2.2024
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na interpelację nr 6214, wniesioną przez Panią Poseł Marię Koc do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, dotyczącą braku pomocy ze strony rządu dla przedsiębiorców z terenów powodziowych, przedstawiam poniższe wyjaśnienia odnośnie pytań:

„Jakiej konkretnie pomocy rząd udzielił przedsiębiorcom z zalanych terenów? Czy uruchomione zostały, poza tarczą ochronną, inne formy pomocy? Na co mogą liczyć właściciele firm i osoby prowadzące działalność gospodarczą? (...) Co zamierzacie zrobić z tą sprawą w najbliższych tygodniach?”

Ministerstwo Finansów było zaangażowane we wsparcie osób poszkodowanych w wyniku powodzi, która nawiedziła tereny południowo-zachodniej Polski we wrześniu 2024 r., od pierwszych dni jej wystąpienia.

Korzystając z przysługujących Ministrowi Finansów upoważnień ustawowych, wydanych zostało szereg rozporządzeń, których celem było ułatwienie zarówno prawidłowej realizacji bieżących obowiązków podatkowych przez podatników i płatników, jak również wsparcie inicjatyw niesienia pomocy poszkodowanym. Część rozwiązań jest wprost dedykowana przedsiębiorcom, natomiast część ma charakter ogólny.

Dodatkowo, tam gdzie to było możliwe, wsparcie przedsiębiorców opierało się na wykorzystaniu istniejących mechanizmów ustawowych, przewidzianych na wypadek wystąpienia klęski żywiołowej. Natomiast tam, gdzie te mechanizmy okazały się niewystarczające ze względu na skalę wrześniowej powodzi, Ministerstwo Finansów było aktywnie zaangażowane w opracowanie projektów ustaw przewidujących dalsze formy pomocy, zarówno w sferze podatkowej jak i innej niż podatkowa. Efekty tych prac znalazły swoje odzwierciedlenie w uchwalonych przez Sejm ustawach:

- Ustawa z dnia 1 października 2024 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz niektórych innych ustaw¹,
- Ustawa z dnia 21 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz niektórych innych ustaw².

Wreszcie, Ministerstwo Finansów wspierało osoby poszkodowane w wyniku powodzi poprzez zapewnienie źródeł finansowania pomocy, opracowywanej i wdrażanej przez właściwych dysponentów, na zasadach i w formach przewidzianych w przepisach prawa.

Poniżej przedstawione są poszczególne formy wsparcia, w podziale na materię, z którą są związane.

1. Opracowanie i wdrożenie czasowych rozwiązań w zakresie podatku VAT w związku z powodzią we wrześniu 2024 r.

W zakresie podatku VAT wprowadzone zostały następujące tymczasowe rozwiązania we wskazanym obszarze:

- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 17 września 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obniżonych stawek podatku od towarów i usług³

Wprowadzona została czasowo (od 12 września 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.) stawka VAT w wysokości 0% dla darowizn towarów i usług przekazywanych na rzecz organizacji pożytku publicznego, jednostek samorządu terytorialnego, podmiotów leczniczych, a także Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych – na cele związane z pomocą poszkodowanym na skutek intensywnych opadów atmosferycznych lub powodzi we wrześniu 2024 r.

Stawka w wysokości 0% ma zastosowanie pod warunkiem zawarcia pisemnej umowy pomiędzy podatnikiem (darczyńcą) a jednym ze wskazanych wyżej podmiotów, z której będzie wynikało, że darowane towary lub usługi są związane z pomocą poszkodowanym w wyniku powodzi.

- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 września 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obniżonych stawek podatku od towarów i usług⁴

Wprowadzone zostało czasowe (od 24 września 2024 r. do dnia 31 marca 2025 r.) stosowanie stawki VAT w wysokości 0% dla darowizn materiałów budowlanych przekazywanych bezpośrednio na rzecz:

- ✓ osób fizycznych,
- ✓ podmiotów prowadzących działalność edukacyjną, kulturalną, w zakresie ochrony zdrowia, opieki nad dziećmi, młodzieżą oraz osobami w podeszłym wieku, zbiorowego zakwaterowania uczniów i studentów, jak również jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz innych podmiotów prowadzących działalność w obszarze pomocy społecznej

¹ Dz. U. poz. 1473

² Dz. U. poz. 1717

³ Dz. U. poz. 1381

⁴ Dz. U. poz. 1399

- posiadających prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, w której w wyniku działania intensywnych opadów atmosferycznych lub powodzi we wrześniu 2024 r. powstała szkoda i która jest położona na terenie gminy objętej kataklizmem.

Warunkiem stosowania przedmiotowej preferencji jest zawarcie pomiędzy podatnikiem dokonującym darowizny materiałów budowlanych i obdarowanymi pisemnej umowy darowizny oraz posiadanie przez darczyńcę stosownych, określonych szczegółowo w przepisach rozporządzenia, dokumentów potwierdzających poniesienie szkody w wyniku ww. zjawisk atmosferycznych.

- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 11 października 2024 r. w sprawie odliczania lub zwrotu wydatków poniesionych na zakup kas rejestrujących w przypadku wystąpienia klęski żywiołowej na skutek powodzi⁵

Wprowadzono możliwość skorzystania z ulgi na zakup kas rejestrujących w miejsce kas utraconych lub trwale uszkodzonych w wyniku klęski żywiołowej na skutek powodzi, tj.:

- ✓ przyznano dofinansowanie na zakup kasy rejestrującej w celu prowadzenia ewidencji sprzedaży przy jej zastosowaniu, w miejsce kasy utraconej lub trwale uszkodzonej w wyniku klęski żywiołowej na skutek powodzi;
- ✓ określono warunki i wysokość przyznanego dofinansowania (do 2 tys. zł);
- ✓ wyłączono obowiązek zwrotu ulgi udzielonej na zakup kasy u podatnika poszkodowanego w związku z klęską żywiołową na skutek powodzi.

Rozwiązanie dotyczy przedsiębiorców, którzy utracili swoje kasy rejestrujące na skutek powodzi, posiadają odpowiednio miejsce zamieszkania lub siedzibę albo zarząd oraz prowadzą działalność na terenach gmin objętych stanem klęski żywiołowej oraz spełniają warunki przewidziane w rozporządzeniu.

O zwrot kwoty z tytułu zakupu tych kas mogą występować zarówno podatnicy VAT czynni, jak i zwolnieni.

- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 września 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie kas rejestrujących⁶

Wydłużono do 30 dni terminy na przesyłanie do naczelnika urzędu skarbowego powiadomień związanych z użytkowaniem lub zakończeniem pracy kasy rejestrującej, tj.:

- ✓ powiadomienie podmiotu prowadzącego serwis główny o zmianie podmiotu prowadzącego serwis;
- ✓ powiadomienie naczelnika urzędu skarbowego o przypadkach utraty kasy;
- ✓ zgłoszenie danych dotyczących kasy do właściwego naczelnika urzędu skarbowego, w celu otrzymania numeru ewidencyjnego, po dokonaniu fiskalizacji;
- ✓ zgłoszenie danych dotyczących kasy do właściwego po zmianie naczelnika urzędu skarbowego, w celu zarejestrowania w prowadzonej przez naczelnika urzędu skarbowego ewidencji kasy pod dotychczasowym numerem ewidencyjnym;

⁵ Dz. U. poz. 1507

⁶ Dz. U. poz. 1434

- ✓ poinformowanie właściwego naczelnika urzędu skarbowego o zmianie miejsca używania kasy poprzez złożenie aktualizacji zgłoszenia danych dotyczących kasy;
- ✓ złożenie do właściwego naczelnika urzędu skarbowego aktualizacji zgłoszenia danych dotyczących kasy, po wymianie pamięci fiskalnej;
- ✓ złożenie do właściwego naczelnika urzędu skarbowego protokołu z odczytu zawartości pamięci fiskalnej kasy z powodu zakończenia działalności gospodarczej lub pracy tych kas w trybie fiskalnym;
- ✓ sporządzenie i złożenie do właściwego naczelnika urzędu skarbowego wniosku o wyrejestrowanie kasy z ewidencji kas, w przypadku zakończenia używania kas.

Celem było wydłużenie podatnikom terminów na powiadomienie naczelnika urzędu skarbowego o wskazanych zdarzeniach, tj. do 30 dni od wystąpienia tych zdarzeń. W wyniku tego wydłużenia jednolicie ustalona data – do 30 dni od zdarzenia, powinna ułatwić podatnikom wykonanie czynności (w obecnych przepisach terminy te są odpowiednio 5- lub 7-dniowe).

- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 września 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie kas rejestrujących mających postać oprogramowania⁷

Wydłużono do 30 dni terminy na przesyłanie do naczelnika urzędu skarbowego powiadomień związanych z używaniem tzw. kasy wirtualnej lub zakończeniem pracy tej kasy, tj. dotyczących:

- ✓ awarii kasy związanej z wystąpieniem błędu weryfikacji danych w bazie danych kasy,
 - ✓ utraty kasy,
 - ✓ zakończenia działalności lub pracy kasy i złożenia wniosku o wyrejestrowanie kasy z ewidencji kas.
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 września 2024 r. w sprawie przedłużenia niektórych terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego w związku z powodzią we wrześniu 2024 r.⁸

Wydłużono przedsiębiorcom dotkniętym powodzią terminy płatności podatku VAT i złożenia JPK_VAT z deklaracją, tj.:

- ✓ odroczone zapłatę podatku VAT, które będzie obowiązywać do 25 stycznia 2025 r. – dotyczy terminów zapłaty przypadających od września do grudnia 2024 r.;
- ✓ przesunięto termin składania plików JPK_VAT z deklaracją do 25 listopada br. – dotyczy terminów przypadających w okresie od września do października 2024 r.

Przepisy ww. rozporządzenia zostały tak skonstruowane, aby adresaci rozporządzenia nie musieli podejmować żadnych dodatkowych działań, np. składać dodatkowych wniosków o odroczenie terminu.

Z przedłużonych terminów, także tych wskazanych w dalszej części pisma, mogą korzystać podmioty, które łącznie spełniają następujące warunki:

⁷ Dz. U. poz. 1433

⁸ Dz. U. poz. 1390

- ✓ są poszkodowane w rozumieniu ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi⁹, tj. osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, które na skutek powodzi we wrześniu 2024 r. doznały szkód majątkowych lub utraciły, chociażby czasowo, możliwość korzystania z posiadanej nieruchomości lub lokalu,
- ✓ ich siedziba, zarząd lub miejsce zamieszkania znajdują się na terenie gminy poszkodowanej w wyniku powodzi we wrześniu 2024 r.¹⁰,
- ✓ prowadzą działalność gospodarczą na terenie gminy poszkodowanej.

2. Opracowanie i wdrożenie czasowych rozwiązań dotyczących podatków dochodowych

W zakresie podatków dochodowych zostały wprowadzone następujące rozwiązania mające na celu wsparcie poszkodowanych w powodzi z września 2024 r.:

- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 września 2024 r. w sprawie przedłużenia niektórych terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego w związku z powodzią we wrześniu 2024 r.

W zakresie podatków dochodowych, na podstawie przywołanego już rozporządzenia przedłużono:

- ✓ do 30 kwietnia 2025 r. termin płatności zaliczek na podatek dochodowy PIT, za miesiące od sierpnia do grudnia 2024 r. (dla podatników opłacających zaliczki miesięczne) lub za III i IV kwartał 2024 r. (dla podatników opłacających zaliczki kwartalne).
Analogiczne rozwiązanie zostało wprowadzone w odniesieniu do ryczału od przychodów ewidencjonowanych oraz podatku od przychodów z budynków płaconego przez podatników podatku PIT,
- ✓ do 31 marca 2025 r. termin płatności zaliczek na podatek dochodowy CIT, za miesiące od sierpnia do grudnia 2024 r. (dla podatników opłacających zaliczki miesięczne) lub za III i IV kwartał 2024 r. (dla podatników opłacających zaliczki kwartalne),
- ✓ do 31 marca 2025 r. dla podatników podatku CIT termin płatności podatku od przychodów z budynków należnego za miesiące od sierpnia do grudnia 2024 r.,
- ✓ o 3 miesiące termin do zapłaty ryczału od dochodów spółek, o którym mowa w rozdziale 6b ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych¹¹, przypadający we wrześniu albo w październiku 2024 r.,
- ✓ do 30 kwietnia 2025 r. termin na przekazanie przez płatników podatku PIT zaliczek na podatek i zryczałtowanego podatku pobranych od podatników podatku PIT za okres od 1 sierpnia do 31 grudnia 2024 r.
Dotyczy to w szczególności zaliczek od przychodów z pracy na etacie pobranych przez firmy będące zakładem pracy (art. 32 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r.

⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 654, z późn. zm.; dalej: **ustawa powodziowa**

¹⁰ wykaz gmin określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 września 2024 r. w sprawie wykazu gmin, w których są stosowane szczególne rozwiązania związane z usuwaniem skutków powodzi z września 2024 r., oraz rozwiązań stosowanych na ich terenie (Dz. U. poz. 1371, z późn. zm.) wraz z rozporządzeniami zmieniającymi, dalej łącznie: **rozporządzenie w sprawie wykazu gmin**

¹¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 2805; dalej: **u.p.d.o.p.**

- o podatku dochodowym od osób fizycznych¹²) lub zleceniodawcą (art. 41 ust. 1 u.p.d.o.f.), a także zryczałtowanego podatku PIT pobranego od wybranych przychodów uzyskanych przez nierezydentów, np. z praw autorskich.
- ✓ do 31 stycznia 2025 r. termin na złożenie przez płatników podatku PIT deklaracji PIT-4R i PIT-8AR, w sytuacji gdy płatnik zaprzestał prowadzenia działalności przed końcem 2024 r.,
 - ✓ do 31 marca 2025 r. podatnikom podatku CIT, których rok podatkowy jest inny niż kalendarzowy, termin na złożenie zeznania i zapłatę podatku, przypadającego w okresie od 19 września 2024 r. (wejście w życie rozporządzenia) do 31 grudnia 2024 r.
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 17 października 2024 r. w sprawie zaniechania poboru ryczałtu od dochodów spółek w związku z usuwaniem skutków powodzi z września 2024 r.¹³

Wprowadzone zostało zaniechanie poboru ryczałtu od dochodów spółek, o którym mowa w rozdziale 6b u.p.d.o.p. od osiągniętych dochodów z tytułu wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą, o których mowa w art. 28m ust. 1 pkt 3 ustawy, odpowiadających:

- ✓ wysokości poniesionych kosztów wytworzenia lub cenie nabycia rzeczy lub praw będących przedmiotem darowizny przekazanych organizacjom, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹⁴, na cele związane z usuwaniem skutków powodzi z września 2024 r.;
- ✓ wysokości kosztów poniesionych z tytułu wykonania nieodpłatnego świadczenia, którego celem jest usuwanie skutków powodzi z września 2024 r., realizowanego na rzecz organizacji, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Zaniechanie ma zastosowanie do dochodów z tytułu wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą osiągniętych w okresie od dnia 12 września 2024 r. do dnia 31 grudnia 2024 r. w związku z dokonaniem darowizny lub wykonaniem nieodpłatnego świadczenia zrealizowanego na rzecz podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego.

- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 18 października 2024 r. w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od kwot z tytułu ubezpieczeń majątkowych otrzymanych w związku z usuwaniem skutków powodzi z września 2024 r.¹⁵

Na mocy rozporządzenia zaniechano poboru podatku dochodowego PIT i podatku dochodowego CIT od kwot otrzymanych z tytułu ubezpieczeń majątkowych otrzymanych w związku z usuwaniem skutków powodzi z września 2024 r. przez podatników posiadających status poszkodowanych w rozumieniu art. 2 ustawy powodziowej.

Zaniechanie ma zastosowanie do dochodów (przychodów) uzyskanych w związku z powodzią w okresie od 12 września 2024 r. do 31 grudnia 2026 r.

¹² Dz. U. z 2024 r. poz. 226; dalej: **u.p.d.o.f.**

¹³ Dz. U. poz. 1550

¹⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 1491

¹⁵ Dz. U. poz. 1551

- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 listopada 2024 r. w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od osób prawnych od niektórych dochodów spółdzielni mieszkaniowych wydatkowanych w związku z usuwaniem skutków powodzi z września 2024 r.¹⁶

Rozporządzenie przewiduje zaniechanie poboru podatku od dochodów spółdzielni mieszkaniowych wydatkowanych od dnia 1 października 2024 r. do dnia 31 grudnia 2024 r. przez spółdzielnie mieszkaniowe przekazujące dochody uzyskane z gospodarki zasobami mieszkaniowymi innym poszkodowanym przez powódź spółdzielniom mieszkaniowym.

- Dodatkowe, niektóre rozwiązania wspierające poszkodowanych w powodzi z 2024 r. wynikające z ustawy powodziowej w związku z § 3 rozporządzenia w sprawie wykazu gmin:
 - ✓ Do końca następnego roku kalendarzowego, w którym wystąpiła powódź, zwolnione od podatku dochodowego są dochody (przychody) poszkodowanego otrzymane na usuwanie skutków powodzi z tytułu nieodpłatnych lub częściowo odpłatnych świadczeń oraz z tytułu darowizn, do których nie mają zastosowania przepisy ustawy o podatku od spadków i darowizn (art. 30 ust. 1 pkt 1 i ust. 5 ustawy powodziowej),
 - ✓ W przypadku przekazania na własność nieodpłatnie poszkodowanym przedsiębiorcom środków trwałych lub sfinansowania ich zakupu, przedsiębiorcy mają możliwość zaliczania w koszty uzyskania przychodów odpisów amortyzacyjnych (art. 30 ust. 3 ustawy powodziowej),
 - ✓ Przedsiębiorcy użyczający poszkodowanym środków trwałych mają możliwość kontynuowania odpisów amortyzacyjnych i zaliczania ich w koszty uzyskania przychodów do końca następnego roku kalendarzowego, w którym wystąpiła powódź (art. 31 ustawy powodziowej),
 - ✓ Zwolnione z opodatkowania podatkiem PIT zostało wsparcie finansowe udzielone poszkodowanym w powodzi kredytobiorcom w rozumieniu ustawy z dnia 9 października 2015 r. o wsparciu kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej¹⁷, oraz
 - których dom jednorodzinny lub lokal mieszkalny, których dotyczy kredyt mieszkaniowy w rozumieniu ustawy o wsparciu kredytobiorców, zostały uszkodzone lub zniszczone na skutek powodzi, oraz który utracił, chociażby czasowo, możliwość korzystania z tego domu lub jego części lub tego lokalu albo
 - którzy całkowicie utracili źródło dochodu w wyniku powodzi oraz byli zatrudnieni lub prowadzili działalność gospodarczą na obszarze gminy lub miejscowości wskazanej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów wydanego na podstawie art. 1 ust. 2 ustawy powodziowej,
 - ✓ Do dochodów osób niepełnosprawnych, o których mowa w art. 26 ust. 7e zdanie pierwsze u.p.d.o.f., nie są zaliczane dochody i przychody zwolnione od podatku dochodowego od osób fizycznych na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy powodziowej,
 - ✓ Podatnicy minimalnego podatku dochodowego, dla celów obliczenia straty oraz udziału dochodów w przychodach, o których mowa w art. 24ca ust. 1 u.p.d.o.p., nie uwzględniają kosztów wytworzenia lub ceny nabycia rzeczy podlegających

¹⁶ Dz. U. poz. 1682

¹⁷ Dz. U. z 2024 r. poz. 1385

zaliczeniu do kosztów uzyskania przychodów z tytułu darowizn i ofiar wszelkiego rodzaju przekazanych na usuwanie skutków powodzi. Rozwiązanie to stosuje się do dnia 31 grudnia roku następującego po roku, w którym wystąpiła powódź.

3. Opracowanie rozwiązań dotyczących podatkowych terminów procesowych

Na bieżącą sytuację przedsiębiorców w związku z powodzią we wrześniu 2024 r. miało również wpływ wstrzymanie określonych terminów procesowych, przewidziane w art. 9a ust. 1 ustawy powodziowej.

Zgodnie z tym rozwiązaniem, w stosunku do stron postępowań, zamieszkujących lub mających siedzibę na obszarze wskazanym w rozporządzeniu w sprawie wykazu gmin, będących poszkodowanymi, terminy dotyczące czynności stron w postępowaniach podatkowych, administracyjnych i sądowoadministracyjnych nie rozpoczynają się, a rozpoczęte ulegają zawieszeniu na okres wskazany w tym rozporządzeniu i odpowiednio rozpoczynają swój bieg albo po okresie zawieszenia biegną dalej po upływie 14 dni od daty wskazanej w tym rozporządzeniu. Odpowiednio zasady te stosuje się do kontroli podatkowej i kontroli celno-skarbowej (art. 9a ust. 2 ustawy powodziowej).

Rozwiązanie dotyczące wstrzymania określonych terminów procesowych weszło w życie z dniem 5 października 2024 r. Jako data końcowa wskazany został natomiast 18 listopada 2024 r., zgodnie z § 4 pkt 2m rozporządzenia w sprawie wykazu gmin. Oznacza to, że poszczególne terminy procesowe odpowiednio zaczęły biec dalej albo rozpoczęły swój bieg po upływie 14 dni od 18 listopada br. (j. od 3 grudnia 2024 r.).

4. Wykorzystanie rozwiązań dotyczących indywidualnych ulg w spłacie zobowiązań podatkowych

Wszyscy podatnicy, w tym ci, którzy nie mają możliwości uregulowania danego podatku w terminach przedłużonych rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 września 2024 r. w sprawie przedłużenia niektórych terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego w związku z powodzią we wrześniu 2024 r., mogą ubiegać się o przyznanie indywidualnych ulg w spłacie zobowiązań podatkowych na zasadach ogólnych wynikających z przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa¹⁸.

Na wniosek podatnika, złożony na podstawie art. 67a o.p., organ może udzielić ulgi w postaci:

- ✓ odroczenia terminu płatności podatku lub rozłożenia zapłaty podatku na raty,
- ✓ odroczenia lub rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę lub odsetek od nieuregulowanych w terminie zaliczek na podatek,
- ✓ umorzenia w całości lub w części zaległości podatkowych, odsetek za zwłokę lub opłaty prolongacyjnej.

Przesłanki udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych wobec podatników prowadzących działalność gospodarczą określa art. 67b § 1 o.p. Przedmiotowe ulgi mogą być udzielane tej kategorii podatników, jeżeli:

¹⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 2383 ze zm.; dalej: o.p.

- ✓ nie stanowią pomocy publicznej,
- ✓ stanowią pomoc de minimis - w zakresie i na zasadach określonych w bezpośrednio obowiązujących aktach prawa wspólnotowego dotyczących pomocy w ramach zasady de minimis,
- ✓ stanowią pomoc publiczną udzieloną na ściśle określone cele.

Ponadto, w odniesieniu do należności przypadających od płatnika lub inkasenta mogą być również stosowane ulgi w postaci rozłożenia na raty i odroczenia zapłaty (art. 67c § 1 o.p.).

Jeśli przyczyną wydania decyzji ratalnej lub odraczającej termin zapłaty były klęska żywiołowa lub wypadek losowy, nie ustala się opłaty prolongacyjnej (art. 57 § 5 i § 7 zdanie drugie o.p.).

Jednocześnie, w odniesieniu do ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, o których mowa w wyżej cytowanym art. 67a o.p. i które stanowią pomoc publiczną udzielaną w celu naprawienia szkód wyrządzonych przez klęski żywiołowe lub inne nadzwyczajne zdarzenia (art. 67b § 1 pkt 3 lit. a o.p.), przedsiębiorcom prowadzącym działalność gospodarczą na obszarze gmin lub miejscowości poszkodowanych w wyniku wystąpienia powodzi, wprowadzono regulacje szczególne w ustawie powodziowej. W takim przypadku udzielanie ulg następuje na wniosek przedsiębiorcy złożony w terminie do dnia 31 grudnia roku następującego po roku, w którym wystąpiła powódź (art. 32 ust. 1 ustawy powodziowej), a udzielone ulgi stanowią pomoc udzielaną na warunkach określonych w art. 50 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (art. 32 ust. 2 ustawy powodziowej).

Dodatkowo, na podstawie art. 48 § 1 o.p. możliwe jest odroczenie na zasadach ogólnych wynikających z ustawy większości terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego. Stosownie do tego przepisu, organ podatkowy, na wniosek podatnika, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym może odraczać większość terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego (wyjątek stanowią tu terminy określone w art. 68-71, art. 77 § 1-3, art. 79 § 2, art. 80 § 1, art. 87 § 3 i 4, art. 88 § 1 i art. 118).

Organy podatkowe są uprawnione do udzielania tego rodzaju ulg na wniosek podatnika, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym. Przesłanki „ważnego interesu podatnika” i „interesu publicznego” podlegają ocenie organu podatkowego z uwzględnieniem konkretnych okoliczności występujących w indywidualnej sprawie danego podatnika. „Ważny interes podatnika” to sytuacja, gdy z powodu nadzwyczajnych, czy losowych przypadków, podatnik nie jest w stanie wywiązać się z obowiązków podatkowych w wyniku np. utraty możliwości zarobkowania, utraty majątku, a także wystąpienia innych okoliczności wpływających na jego sytuację ekonomiczną.

Wyżej wymienione przesłanki są na tyle elastyczne, że powinny pozwolić organowi podatkowemu uwzględnić indywidualną sytuację podatnika, oraz dokonać oceny możliwości udzielenia mu wnioskowanej ulgi.

Również przedsiębiorcy, którzy nie zostali bezpośrednio dotknięci skutkami klęski żywiołowej, ale na których sytuację powódź miała wpływ pośredni (prowadząc np. do utraty źródła utrzymania czy spadku uzyskiwanych dochodów), mogą złożyć

do właściwego naczelnika urzędu skarbowego indywidualny wniosek o udzielenie odpowiedniej ulgi.

Ponadto, przepisy ustawy powodziowej wprowadziły również inne regulacje celem udzielania wsparcia podatnikom, którzy zostali poszkodowani w powodzi. Zgodnie z art. 1 ust. 3b ustawy powodziowej, w przypadku wydawanych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych rozporządzeń w sprawie zaniechania poboru podatku na podstawie art. 22 § 1 pkt 1 o.p., wyłącza się stosowanie przepisów art. 22 § 1a o.p. Oznacza to, że zgodnie z powołanym przepisem ustawy powodziowej, rozporządzenia dotyczące zaniechania poboru podatków będą stanowić element programu pomocy na podstawie art. 50 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu .

5. Pozostałe rozwiązania dotyczące wsparcia osób dotkniętych powodzią

We wskazanym już rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 września 2024 r. w sprawie przedłużenia niektórych terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego w związku z powodzią we wrześniu 2024 r. przedłużony został do 31 stycznia 2025 r. również termin do złożenia:

- ✓ zgłoszenia (SD-ZP) nabycia w drodze dziedziczenia lub zapisu windykacyjnego własności przedsiębiorstwa osoby fizycznej lub udziału w nim, co umożliwiło skorzystanie ze zwolnienia od podatku od spadków i darowizn na podstawie art. 4b ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn¹⁹ przedsiębiorcom, którym termin złożenia zgłoszenia przypadał w okresie od dnia 19 września do 31 października 2024 r.
- ✓ deklaracji w sprawie podatku od czynności cywilnoprawnych, a także zapłaty podatku, jeżeli terminy te przypadały w ww. okresie.

Ponadto, na podstawie art. 30 ust. 2 ustawy powodziowej zwalnia się od podatku od spadków i darowizn darowizny otrzymane w okresie od 17 września 2024 r. do 31 grudnia 2025 r. przez osoby fizyczne, w tym przez przedsiębiorców, jeżeli do dnia 31 grudnia 2025 r. roku zostaną przeznaczone przez obdarowanego na usunięcie skutków powodzi.

Wreszcie, na podstawie art. 29 pkt 1 tej ustawy poszkodowani w wyniku powodzi przedsiębiorcy, będą mogli skorzystać z szerokiego zwolnienia od opłaty skarbowej w sprawach z zakresu administracji publicznej związanych z usuwaniem skutków powodzi, załatwianych od 17 września 2024 r. do 15 września 2025 r., tj. od dokonania czynności urzędowej, wydania zaświadczenia lub zezwolenia (pozwolenia, koncesji) oraz złożenia dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa lub prokury albo jego odpisu, wypisu lub kopii.

6. Zabezpieczenie środków na przeciwdziałanie i usuwanie skutków powodzi

Niezależnie od powyższych, kompleksowych rozwiązań mających na celu wsparcie osób poszkodowanych w wyniku powodzi, w szczególności przedsiębiorców, należy zwrócić uwagę, że corocznie w budżecie państwa w części 83. Rezerwy celowe planowane są środki na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych. W ustawie budżetowej na rok 2024 została zaplanowana rezerwa celowa w poz. 4 w kwocie 1 100 891 tys. zł, w tym 889.986 tys. zł to środki na realizację „Projektu

¹⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 596 i 1473

ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły”. Środki tej rezerwy były uruchamiane w pierwszej kolejności zgodnie z zapotrzebowaniem dysponentów.

W przypadku zdarzeń wymagających pilnej interwencji finansowej, jaką bezspornie była powódź wrześniowa, zabezpieczono w budżecie państwa dodatkowo kwotę 4 mld zł, a następnie w części 83. Rezerwy celowe zostały utworzone cztery nowe rezerwy celowe z przeznaczeniem na przeciwdziałanie klęskom żywiołowym i usuwanie ich skutków. Podział ww. rezerw odbywa się zgodnie z zapotrzebowaniem zgłaszanym przez dysponentów.

W ustawie budżetowej na rok 2025, uchwalonej przez Sejm RP w dniu 6 grudnia 2024 roku w części 83. Rezerwy celowe, w rezerwie celowej w poz. 4:

Przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym 786.176 tys. zł na realizację „Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły” oraz „Projektu budowania odporności na zmiany klimatu w gospodarce wodnej”

zostały zaplanowane środki w wysokości 3 391 000 tys. zł.

Planuje się, że ze środków rezerwy celowej zostanie udzielone wsparcie dla terenów popowodziowych, które będzie realizowane na zasadach i w formach przewidzianych w przepisach prawa.

Ponadto w rezerwie zaplanowano kwotę 1 761 300 tys. zł z przeznaczeniem m.in. na remont, odbudowę lub przebudowę obiektów komunalnej infrastruktury technicznej, przeciwdziałanie i usuwanie skutków ruchów osuwiskowych ziemi, realizację zadań, które trudno przewidzieć na etapie planowania budżetu oraz na usuwanie skutków powodzi, która miała miejsce w 2024 roku.

W zakresie uruchomienia wskazanych wyżej środków:

- ✓ Minister Finansów na wniosek Ministra Rozwoju i Technologii (zaakceptowany przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji), 22 września 2024 r. uruchomił środki z rezerwy celowej przeznaczonej na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w wysokości 300 mln zł, z przeznaczeniem na sfinansowanie dotacji dla funduszy pożyczkowych na realizację zadań wynikających z ustawy powodziowej, w celu udzielania pożyczek dla przedsiębiorców poszkodowanych w wyniku powodzi z września 2024 r. Powyższe środki zostały zmniejszone do kwoty 150 mln zł, na wniosek Ministra Rozwoju i Technologii (zaakceptowany przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji), decyzją Ministra Finansów z 16 grudnia 2024 r., z uwagi na niższe wydatkowanie w br. środków na sfinansowanie dotacji dla funduszy pożyczkowych na realizację zadań wynikających z ww. ustawy.
- ✓ Minister Finansów na wniosek Ministra Rozwoju i Technologii 22 listopada 2024 r. uruchomił środki z rezerwy powodziowej w wysokości 500 mln zł na zasilenie Funduszu Dopłat i Funduszu Termomodernizacji i Remontów w celu sfinansowania zadań związanych z usuwaniem skutków powodzi. W zakresie określenia zadań oraz beneficjentów powyższego wsparcia właściwym jest Minister Rozwoju i Technologii, wskazany również do udzielenia odpowiedzi na przedmiotową interpelację.

7. Umożliwienie kredytobiorcom skorzystania ze wsparcia Funduszu Wsparcia Kredytobiorców

Na uwagę zasługuje również fakt, że Ministerstwo Finansów opracowało rozwiązania dotyczące pomocy kredytobiorcom (konsumentom), wdrożone w przywołanej na wstępie pisma ustawie z dnia 1 października 2024 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz niektórych innych ustaw.

Dzięki tym rozwiązaniom poszkodowani w powodzi kredytobiorcy mogą skorzystać ze wsparcia Funduszu Wsparcia Kredytobiorców (FWK), który funkcjonuje na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 r. o wsparciu kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej.

Poszkodowani w powodzi, posiadający kredyt mieszkaniowy (czyli wg ustawy o wsparciu kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej - kredyt hipoteczny wzięty na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych, m.in. nabycie, budowę, przebudowę i remont), jeżeli utracili, choćby czasowo, możliwość korzystania z domu lub jego części lub lokalu mieszkalnego oraz których dom czy mieszkanie, którego dotyczy kredyt, zostały uszkodzone lub zniszczone w trakcie powodzi, mogą wnioskować u kredytodawcy o wsparcie, a FWK będzie spłacał raty przez 12 miesięcy.

W celu uzyskania wsparcia, kredytobiorca składa wniosek do swojego kredytodawcy (banku lub skok) w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym przez system bankowości elektronicznej. Do wniosku o przyznanie wsparcia, należy również zadeklarować spełnianie warunków dotyczących uzyskania wsparcia, pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

Pomoc ta jest bezwrotna i niezależna od wysokości raty i waluty, w której udzielono kredytu. Termin na złożenie wniosku to 31 grudnia 2024 r., zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie wykazu gmin.

8. Uruchomienie dotacji z Turystycznego Funduszu Pomocowego

Wreszcie, 4 grudnia br. został wydany komunikat przez Ministra Sportu i Turystyki, w porozumieniu z Ministrem Finansów, dotyczący uruchomienia dotacji z Turystycznego Funduszu Pomocowego na pokrycie podróżnym zwrotów wpłat należności za imprezę turystyczną, która nie została lub nie zostanie zrealizowana w związku z wystąpieniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nieuniknionych i nadzwyczajnych okoliczności (powodzi).

Szczegółowy tryb udzielania dotacji oraz ich maksymalną wysokość określa rozporządzenie Ministra Sportu i Turystyki z dnia 27 listopada 2024 r. w sprawie udzielania dotacji z Turystycznego Funduszu Pomocowego²⁰.

* * *

Ministerstwo Finansów nie prowadzi obecnie dalszych działań legislacyjnych mających na celu bezpośrednio wsparcie przedsiębiorców dotkniętych powodzią.

²⁰ Dz. U. poz. 1758

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu